

Jaarverslag 2022

SamenDoen en Welzijn Vianen

Inhoud

1. INLEIDING	3
2. WELZIJN IN VHL ALGEMEEN	4
2.1 REALISATIE CIJFERMATIGE AMBITIES 2022	4
2.2 UITKOMSTEN MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASE (RENDEMENT MONITOR WELZIJN)	5
2.3 KLANTVERHALEN	5
3. WELZIJNSCOACHING	7
4. GELD & REGELZAKEN	8
5. PARTICIPATIE	9
6. SAMENLEVEN	10
7. MANTELZORGPUNT.....	11
8. VRIJWILLIGERSPUNT	12
9. COLLECTIEVE AANPAK	13
10. ONDERSTEUNEN INWONERSINITIATIEVEN.....	14
11. CULTUUR	15
BIJLAGE 1.....	17
BIJLAGE 2: UITKOMSTEN RENDEMENT MONITOR WELZIJN	21
BIJLAGE 3: KLANTVERHALEN.....	25
VERHAAL 1 ABDEL (SAMENLEVEN, GELD & REGELZAKEN EN PARTICIPATIE)	25
VERHAAL 2 MARJA (WELZIJNSCOACHING, MANTELZORGONDERSTEUNING EN VRIJWILLIGERSPUNT).....	27
VERHAAL 3 MENEER BAKKER (WELZIJNSCOACHING EN MANTELZORGONDERSTEUNING).....	29
VERHAAL 4 MEVROUW SAN (MANTELZORGONDERSTEUNING EN GELD & REGELZAKEN).....	31
VERHAAL 5 SALIHA (SAMENLEVEN, PARTICIPATIE, GELD & REGELZAKEN EN VRIJWILLIGERSPUNT)	33

1. Inleiding

Hierbij treft u een beknopt overzicht aan van de resultaten van de activiteiten van beide welzijnsorganisaties in VHL: SamenDoen en Welzijn Vianen.

Opbouw hoofdstukken

De hoofdstukken zijn opgebouwd conform de (subsidie) afspraken die we hierover met de gemeente hebben rond de thema's:

- Welzijnscoaching
- Geld en regelzaken
- Participatie
- SamenLeven
- Mantelzorgpunt
- Vrijwilligerspunt
- Collectieve aanpak
- Inwonersinitiatieven
- Cultuur

Buurtbemiddeling is niet toegevoegd omdat het een eigen jaarverslag heeft.

Twee grote 'interne' thema's waren het afgelopen jaar dominant in onze organisaties.

- Het vormgeven van de fusie tussen onze stichtingen.
- De heroriëntatie met de gemeente VHL over onze opdracht en bijbehorende middelen.

Dit gezegd hebbend verheugt het ons zeer dat bovenstaande perikelen ons niet af hebben afgeleid van de opdracht waar wij voor staan: er te zijn voor alle inwoners van VHL.

En dat wij de afspraken die wij daarover met de gemeente VHL hebben gemaakt volledig hebben kunnen waarmaken.

Tot slot een woord van dank aan de gemeente Vijfheerenlanden voor het verlenen van subsidie en de prettige samenwerking met vakambtenaren en accounthouders van Welzijn Vianen en SamenDoen.

En een applaus voor al onze vrijwilligers en bevlogen professionals die zich het afgelopen jaar weer zo fantastisch hebben gezet voor alle inwoners van Vijfheerenlanden.

Saskia Smeenk, directeur SamenDoen

Nieske Blaauw, directeur Welzijn Vianen

2. Welzijn in VHL algemeen

2.1 Realisatie cijfermatige ambities 2022

Het overzicht uit bijlage 1 laat zien dat we onze cijfermatige ambities voor 2022, op een enkel detail na, ruimschoots hebben gehaald. Daar waar dit deels is behaald, wordt dit toegelicht in de bijlage.

We zien in de volle breedte dat het aantal inwoners dat we ondersteunen toeneemt. Deze toename wijten wij aan:

- **Toename maatschappelijke problemen** zoals armoede & schulden, eenzaamheid & sociaal isolement, meedoen & zingeving en achterstanden in taal, gezondheid & maatschappij.
- **Toename van complexiteit** van de hulpvragen bij met name ouderen en bij inwoners met geestelijke gezondheidszorg (GGZ) problematiek, een lichte verstandelijke beperking en een grote afstand tot gezondheid en de maatschappij.
- **Toenemende personeelstekorten** vooral in de zorg die zorgen voor een waterbedeffect richting welzijn.
- **Afname beschikbare mantelzorgers en vrijwilligers.**
Door het nadrukkelijk samenwerken met ketenpartners stijgt de bekendheid van wat welzijn kan doen bij verwijzers. Dit helpt ook mee aan de toename van hulpvragen.

De top 10 van hulpvragen verschilt per aandachtsgebied. Gecombineerd gaan de meest voorkomende vragen die bij ons terecht komen over:

- Financiën
- Geestelijke gezondheid
- Lichamelijke gezondheid
- Werk
- Sociaal netwerk
- Dagbesteding
- Eenzaamheid

Wat we zien is dat steeds vaker hulpvragen bij welzijn terechtkomen omdat inwoners nergens terecht kunnen. Onze aanpak is om met deze inwoners mee te denken over wat wél mogelijk is. Als de toename doorgaat, zal ook bij ons de situatie ontstaan dat we onze belofte 'laagdrempelige inloop' niet meer gestand kunnen doen (kernopdracht welzijn) en er ook bij ons wachtlijsten ontstaan. Dit is in sommige periodes al het geval bij de wijkwinkel in Vianen.

Wat nodig is om deze vraagstukken hanteerbaar te maken zijn bijvoorbeeld:

- **Een transformatie van ziekte & zorg naar welzijn & gezondheid.**
- **De-medicaliseren, de-professionaliseren en normaliseren.**
- **Er eerder bijzijn zodat erger wordt voorkomen.**
- **Inwoners en wijken meer aan zet.**

Meer dan ooit voelen we de urgentie tot 'slim samenwerken' met onze ketenpartners (primair AVRES en het sociaal team). Kijken we naar de langere termijn dan moet er op alle fronten (inwoners, gemeente, zorg- en welzijn en andere maatschappelijke partners) energie gestoken worden in de opbouw van een civil society. Wij zijn weliswaar een kleine speler maar kunnen hierin een verbindend vliegwiel zijn.

2.2 Uitkomsten maatschappelijke businesscase (Rendement Monitor Welzijn)

Voor een overzicht van de uitkomsten verwijzen we naar bijlage 2.

In 2022 hebben we een (maatschappelijke) businesscase gemaakt voor inwoners die we ondersteund hebben en die verwezen zijn door huisartsen en thuiszorg. Dit hebben we gedaan om aan te kunnen tonen dat de inzet van welzijn in de zorg in de eerste plaats loont voor inwoner, de overbelaste 1e lijn lucht geeft én kosten bespaard.

Achterliggend doel was met deze gegevens de zorgverzekeraar te overtuigen preventie (welzijn) structureel mee te gaan financieren. De praktijk bleek echter weerbarstig. De zorgverzekeraar erkent de grote meerwaarde van welzijn in de zorg. De zorgverzekeringswet (ZVW), wet langdurige zorg (WLZ) en integraal zorgakkoord (IZA) bieden vooralsnog echter geen ruimte voor het financieren ervan.

De maatschappelijke businesscase hebben we gedaan met behulp van de zogenaamde Rendement Monitor Welzijn. Deze bestaat uit het invullen van een vragenlijst en het maken van een kosten/baten analyse met behulp van een maatschappelijke prijslijst.

Samengevat laten de uitkomsten van de 74 ingevoerde casussen dat de inzet van welzijn in de 1e lijn (huisartsen, thuiszorg, Sociaal Team en Wmo) een positief effect heeft op inwoners. De positieve gezondheid neemt toe met 20% op 5 van de 6 dimensies en op kosten (er wordt gemiddeld netto €2.000 bespaard tijdens een traject).

2.3 Klantverhalen

Voor een aantal klantverhalen vanuit welzijnscoaching, Financiën & Participatie (Geld & Regelzaken), Vrijwilligerspunt/VHLvoorElkaar, SamenLeven en mantelzorgondersteuning verwijzen we naar bijlage 3.

Het doel van klantverhalen is om het verhaal achter de cijfers en businesscase te vertellen en het perspectief van de inwoner naar voren te brengen.

In een klantverhaal wordt aangegeven in welke situatie en met hulpvragen een inwoner bij ons binnenkwam, welke ondersteuning is ingezet en wat dit voor de inwoner heeft opgeleverd. Het verhaal eindigt met een korte weergave van het effect van de ondersteuning op basis van de Rendement Monitor Welzijn.

Wat opvalt in de klantverhalen is dat er bij de meeste verhalen sprake is van ingewikkelde problematiek. Toch lukt het om met onze o^e lijn aanpak mooie resultaten bereiken. De mens als geheel is ons uitgangspunt (brede blik). We vertragen vaak aan de voorkant (zorgvuldige intake die

best wat tijd mag kosten) om vervolgens te kunnen versnellen aan de achterkant, bij het te lijf gaan van de problematiek(en). Onze aanpak kenmerkt zich als laagdrempelig, integraal en gericht op normaliseren en het versterken van eigen kracht, netwerk en zelfvertrouwen van inwoners. We gaan voor een duurzame oplossingsrichting en meer positieve gezondheid voor inwoners.

3. Welzijnscoaching

Voor inzicht in aantallen verwijzen we naar bijlage 1. Wat opvalt is de verdubbeling van het aantal hulpvragen t.o.v. vorig jaar. Dankzij de eenmalige Coronasteunmiddelen is extra ingezet op de inzet van welzijnscoaches bij huisartsen (Welzijn op Recept) en thuiszorg (Welzijn op Consult). Hierdoor is er een duurzame samenwerking ontstaan met 6 huisartsenpraktijken en de thuiszorgteams van Rivas binnen de gehele gemeente VHL.

Het resultaat van de inzet van welzijn in de zorg is dat de positieve gezondheid van inwoners (significant) toeneemt, huisartsen en wijkverpleging zich ontzorgt voelen en de kosten voor zorg en ondersteuning afnemen. Voor meer informatie over de meerwaarde van welzijn in de zorg verwijzen naar de tussenrapportage Welzijn op Recept en Consult in VHL en de uitkomsten van de Rendement Monitor Welzijn uit bijlage 2.

De doorlooptijd van een ondersteuningstraject is 6-12 maanden. Deze tijd is nodig om inwoners in beweging te krijgen naar duurzame oplossingsrichtingen. De hulpvragen die het meest voorkomen zijn geestelijke & lichamelijke gezondheid, financiën & administratie, sociaal netwerk & eenzaamheid en dagbesteding. Het gemiddeld aantal hulpvragen per casus is 2. Het vermoeden is dat niet alle hulpvragen worden geregistreerd dus dat dit er in de praktijk meer zijn. De interventies die het meest worden ingezet zijn een luisterend oor en steun, helpen bij het aanvragen van een uitkering of regeling, inzetten voorliggend veld, versterken eigen kracht, regie en netwerk en inzetten vrijwilliger thuisadministratie.

Vraagstukken die spelen bij welzijnscoaching:

- Hoe om te gaan met urgente hulpvragen als er wachtlijsten ontstaan?
- Hoe om te gaan met leun en steun contacten als hiermee wordt bereikt dat zeer kwetsbare inwoners niet terugvallen? Dit is niet in lijn met het beleid van de gemeente dat welzijn zich moet richten op kortdurende ondersteuning.

4. Geld & Regelzaken

Voor inzicht in aantallen verwijzen we naar bijlage 1.

Het aantal inwoners dat is ondersteund is verdubbeld t.o.v. 2021.

Door de combinatie van de energiecrisis en hoge inflatie zagen wij veel nieuwe klanten binnenkomen. Wat dat ook in de kaart speelt is de toegenomen afstand van overheidsinstanties en hun klanten, waardoor veel meer zaken digitaal geregeld moeten worden. Hierdoor doet een groeiende groep minder digitaal vaardige inwoners een beroep op ons.

Wat we zien bij de doelgroep is een toename van het aantal nieuwe hulpvragers zoals niet uitkeringsgerechtigden (nuggers) en middenklassers d.w.z. inwoners die net boven de grens verdienen van 130% van het minimum en daarom niet in aanmerking komen voor toeslagen en minima regelingen. Ook zien we dat een hulpvraag op het gebied van financiën vaak samengaat met hulpvragen op andere leefgebieden.

Waar we vooral op inzetten bij inwoners die bij ons binnenkomen voor Geld & Regelzaken is om eerst te werken aan de financiële nood. Daarna gaan we aan de slag met actieve toeleiding naar voorliggende voorzieningen voor maatschappelijke en arbeidsmatige participatie. Hierbij kun je denken aan activiteiten voor ontmoeten, bewegen en leren (zoals taal), RMT en Avres.

Een belangrijk doel dat in 2022 is behaald onder begeleiding van de gemeente, is het herinrichten van de ketensamenwerking op het gebied van armoede en schulden tussen Avres, het Sociaal Team, Maatje VHL en welzijn. Geld & Regelzaken van welzijn richt zich op de 0^e lijn ondersteuning bij financiën & administratie en bij het op weg helpen met participatie.

In 2022 heeft Geld & Regelzaken de samenwerking geïntensiveerd met de kerken. Dit met het doel om inwoners met financiële hulpvragen te koppelen aan oplossingen voor financiële nood vanuit kerken. Dit is succesvol verlopen.

Vraagstukken die spelen bij Geld & Regelzaken:

- Hoe om te gaan met urgente hulpvragen als er wachtlijsten ontstaan.
- In de praktijk zien wij dat bij een deel van de klanten van de inlooppunten van Geld- & Regelzaken geen potentie is om financieel en administratief zelfredzaam te worden. Dit betekent dat de inlooppunten deels geen tijdelijke maar een permanent noodzakelijke voorziening is. Wat betekent dit voor de doelstellingen op het gebied van zelfredzaamheid die vanuit de gemeente aan ons worden gesteld.
- Bij meerdere hulpvragers zien we onvoldoende financiële educatie en impulsief betaalgedrag. Dit vergroot de kans op geldproblemen. Hoe ontwikkel je bij deze doelgroep inzicht de inkomsten en uitgaven en financiële stabiliteit.

5. Participatie

Voor inzicht in aantallen verwijzen we naar bijlage 1.

We zien bij de doelgroep voor participatie dat de ondersteuning van inwoners die zijn verwezen vanuit Avres steeds langer en intensiever werd (meer 2 jaar). Dit komt omdat het inwoners betreft met een hele grote afstand tot de arbeidsmarkt. Door de gunstige arbeidsmarkt zijn alle cliënten van Avres met potentie doorgestroomd naar werk. De kleine groep die over is, participeert door de ondersteuning vanuit welzijn, op het hoogst haalbare niveau.

De hulpvragen die het meest voorkomen zijn werk, financiën & administratie, dagbesteding, opleiding, eenzaamheid en geestelijke gezondheid. De interventies die het meest worden ingezet zijn arbeidsparticipatie, toeleiden naar (een traject voor) werk, vrijwilligerswerk, versterken eigen kracht en netwerk en ondersteuning bij aanvragen uitkering en regeling.

Een vraagstuk dat speelt vanuit participatie is welke ondersteuning inwoners krijgen als ze onbemiddelbaar zijn naar werk. Het gaat om inwoners met een grote afstand tot gezondheid, de maatschappij & werk, die weinig welzijn ervaren en bijna niet in beweging zijn te krijgen.

6. SamenLeven

Voor inzicht in aantallen verwijzen we naar bijlage 1. We zien dat individuele ondersteuning met ruim 30% is toegenomen t.o.v. vorig jaar. Samenleven heeft de intensieve en langdurige ondersteuning van gezinnen met complexe relatie- en opvoedproblematiek afgebouwd, wegens het stoppen van de subsidie voor deze activiteit in 2022.

De doorlooptijd van een ondersteuningstraject is 6-24 maanden. Langdurige ondersteuning komt vooral door gezinnen met complexe relatie- en opvoedproblematiek. De hulpvragen die het meest voorkomen zijn financiën & administratie, lichamelijke gezondheid (leefstijl), huiselijke relaties, werk en geestelijke gezondheid. Het gemiddeld aantal hulpvragen per casus is 4. De interventies die het meest worden ingezet zijn ondersteuning aanvragen uitkering e.d., opheffen financiële belemmeringen, versterken eigen kracht, regie & netwerk en inzet voorliggende voorzieningen en collectieve preventie.

Een vraagstuk dat speelt vanuit SamenLeven is welke preventieve ondersteuning gezinnen met best wel ingewikkelde relatie- en opvoedproblematiek nog kunnen krijgen zonder de inzet van SamenLeven.

7. Mantelzorgpunt

Voor inzicht in aantallen verwijzen we naar bijlage 1. Het aantal ingeschreven mantelzorgers groeit jaarlijks. Dit komt doordat het Mantelzorgpunt steeds bekender wordt bij inwoners en partners. En ook omdat het aanbod aansluit bij de vraag.

In 2022 is deskundigheidsbevordering over mantelzorg georganiseerd voor partners binnen de zorg, het sociaal domein en het onderwijs. Hierbij gaat het om partners die veel mantelzorgers in beeld hebben zoals huisartsen, thuiszorg, sociaal team en scholen. Dit met het doel mantelzorgers vroegtijdig te signaleren en te attenderen op mogelijkheden voor ondersteuning.

Mantelzorgers die ingeschreven zijn bij het Mantelzorgpunt, worden gedurende het gehele jaar geïnformeerd via onze digitale nieuwsbrieven en magazine MantelKRACHT. Ook worden ze het hele jaar door en in het bijzonder tijdens de week van de mantelzorg gewaardeerd met waarderingsovername activiteiten. Dit aanbod wordt hoog gewaardeerd.

Dit jaar organiseerden we voor het eerst in juni 'een week van de jonge mantelzorg i.s.m. met partners.

Het aantal cursussen, trainingen, bijeenkomsten en activiteiten en deelnemers is ook vergroot. Dit komt omdat er een breed aanbod (ook dat van buurgemeenten en partners) wordt aangeboden aan ingeschreven mantelzorgers binnen de gemeente VHL en buurgemeenten.

Ook de collectieve ondersteuning die we bieden krijgen een hoge waardering van de deelnemers.

Wij hanteren het adagium "collectief als het kan en individueel als het moet". Ons collectieve aanbod staat centraal. Maar als een mantelzorger vastloopt, dan bieden we individuele ondersteuning. Het kan zijn dat een mantelzorger daarna weer wordt doorgeleid naar collectieve ondersteuning zoals de training "bordje vol".

Langdurige ondersteuning is vooral gericht op mantelzorgers waar meer aan de hand is zoals relatiekwetsies en/of gedragsproblematiek bij de zorgvrager. De hulpvragen die het meest voorkomen zijn respijtzorg, geestelijke & lichamelijke gezondheid, sociaal netwerk, huiselijke relaties en mobiliteit. De interventies die het meest worden ingezet zijn een

luisterend oor en steun, versterken eigen kracht, regie & netwerk, inzet voorliggende voorzieningen & vrijwilliger en ondersteuning bij aanvragen uitkering e.d.

Vraagstukken die spelen vanuit het Mantelzorgpunt:

- We zien dat steeds meer taken terechtkomen bij mantelzorgers. Dat komt enerzijds door het zorginfarct en anderzijds omdat het aantal mantelzorgers per zorgvrager afneemt. Hoe zorgen we ervoor dat deze belangrijke steunpilaar overeind blijft?
- De subsidie van mantelzorg wordt in 2023 verlaagd terwijl het aantal ingeschreven mantelzorgers jaarlijks toeneemt. Hoe voorkomen we een verschraving van ons waardevolle aanbod?

8. Vrijwilligerspunt

Voor inzicht in de cijfers verwijzen we naar bijlage 1.

Dat de matchmakers én de welzijnscoaches, degenen die verantwoordelijk zijn voor de warme (persoonlijke) matches, een grote toegevoegde waarde leveren op het platform VHLvoorElkaar blijkt het feit dat er maar liefst 86 persoonlijke koppelingen hebben plaatsgevonden.

Het vrijwilligerspunt heeft hard getrokken aan de lancering en bekendmaking van VHLvoorElkaar eind maart: de relevantie van dit platform was meteen evident gezien de instroom van Oekraïners in onze gemeente. Wij zijn zeer tevreden dat de lancering van VHLvoorElkaar gemeente breed 59 nieuwe profielen van vrijwilligersorganisaties heeft opgeleverd.

Uiteraard heeft het Vrijwilligerspunt ook in 2022 ondersteuning geboden aan (kwetsbare) inwoners en maatschappelijke organisaties op het gebied van vrijwilligerswerk.

Hier vermelden we ook nog de verbinding met MDT Baas: de jongeren die zich daar aanmelden kunnen via onze organisaties komen aan plekken waar zij (vrijwillig) impact kunnen maken.

Vraagstukken die spelen bij het Vrijwilligerspunt:

- Door diverse oorzaken neemt het aanbod van vrijwilligers af, terwijl het beroep op hen toeneemt. In aantallen, en in complexiteit van de hulpvraag. Dit vraagt omdenken en creativiteit richting hulpvrager en maatwerk richting (potentiële) vrijwilliger.
- Hoe gaan we in de toekomst ervoor zorgen dat we de meest kwetsbaren toch kunnen ondersteunen binnen de mensen en middelen die we hebben? *(En dat onze professionals niet gefrustreerd raken omdat het maar niet lukt een vrijwilliger in te zetten op 'hun' casus waar dit zo hard nodig is).*

9. Collectieve aanpak

Collectieve aanpak is feitelijk de paraplu van collectieve ondersteuning (veelal vanuit welzijnscoaching en mantelzorgondersteuning), collectieve preventie en ook inwonersinitiatieven kunnen vaak in dit kader worden gezien. In deze verantwoording hebben we ervoor gekozen deze drie begrippen te splitsen. Collectieve ondersteuning is vervlochten bij de hoofdstukken welzijnscoaching en mantelzorgondersteuning. Inwonersinitiatieven (apart gefinancierd) komt in hoofdstuk 9 aan de orde.

Blijft in dit hoofdstuk over de collectieve preventie die de vlag is van sociaal vervoer en ouderenactiviteiten van Welzijn Vianen en activiteiten in de Noorderberg.

Sociaal vervoer:

In coronatijden bleken wij voor veel ouderen het beste alternatief om te rijden naar prikstraten en andere (para)medische bestemmingen te rijden. Eenmaal hierdoor 'ontdekt' heeft het bovengemeentelijke vervoer met onze Plusbussen zich voortgezet. Resultierend in een totaal stijging van het aantal ritten van ruim 30%, waarvan 20% langere ritten richting Nieuwegein en Utrecht. Dit betekent dat er onvoldoende capaciteit is ontstaan voor het oorspronkelijke doel van de bussen: mensen die slecht ter been zijn ondersteunen bij het kunnen meedoen door hen in staat te stellen met de bus zelfstandig naar kennissen, de kapper, de markt of de fysio gaan. Dit willen we in 2023 weer recht gaan zetten.

Ouderenactiviteiten (in het Hof van Batenstein):

Qua bereik ontlopen 2022 en 2021 elkaar niet veel. De eerste 3 maanden was er natuurlijk nog een lock down, maar daarna is de belangstelling voor de vele activiteiten weer sterk in de lift gekomen. Dit gezegd hebbende halen we nog bij lange na niet de pre-corona cijfers en zien we dat in 2023 ook niet terugkomen. Het belang van de activiteiten blijft: het voorkomen van eenzaamheid. Bij alle activiteiten hebben wij oog voor het ontstaan van sociale contacten. Onze vrijwilligers kennen nagenoeg alle deelnemers. Zij zorgen ervoor dat ze bij de bijeenkomsten aan alle bezoekers een luisterend oor bieden.

Hier speelt het vraagstuk:

Veel activiteiten draaien op (werkgroepjes van) vrijwilligers, zelf ook behoorlijk vergrijzend. Blijven wij in staat in de toekomst hier voldoende aanwas voor te vinden?

10. Ondersteunen Inwonersinitiatieven

Voor inzicht in de cijfers verwijzen we naar bijlage 1. De ambities zijn waargemaakt. Een mooie prestatie gezien het vertrek van een collega in januari 2022 die, vanwege onduidelijkheid over de budgetten, niet vervangen is op dat moment. Het ondersteunen van lopende initiatieven is opgevangen door een welzijnscoach.

In het kort:

- Zowel in De Prenter als De Noorderberg zijn er dagelijks inloopmogelijkheden voor kwetsbare inwoners (inclusief jongeren).
- Nieuwkomers (statushouder): hulp bij vrijwilligerswerk heeft vorm gekregen.
- Sporten met een beperking is in Leerdam met de Multigroep van start gegaan. Team Sportservice heeft de intentie dit aanbod VHL-breed in te zetten.
- Verbouwing Noorderberg achterzijde is afgerond in december 2022. Dit heeft al nieuwe gebruikers gegenereerd, waaronder de Wijkraad Centrum en NAH Vraagwijzer.
- Er zijn 3 inwonersinitiatieven ondersteund in voormalig Zederik.
- In maart 2022 heeft een bijeenkomst plaatsgevonden met medewerkers van SamenDoen, Sociaal Team, ketenpartners en enkele inwoners.
- Er is deelgenomen aan uitgebreide campagnes van VHLvoorElkaar in iedere kern. Hierbij is ook het brede aanbod van beide stichtingen gepresenteerd.

Vraagstukken die spelen bij inwonersinitiatieven:

- Hoe houden we 'contact' als welzijn met alle inwonersinitiatieven? De verantwoordelijkheid om deze op te pakken en te begeleiden ligt nu bij de wijkambassadeurs. Is het mogelijk aan te sluiten bij een overleg waarin (potentiële) initiatieven aan bod komen?
- Hoe waardeert de gemeente de vrijwilligers die zich inzetten? BindkrachtVHL heeft een vrijwilligersovereenkomst met iedereen die zich via ons inzet (VHLvoorelkaar, of rechtstreeks). Hoe en wie zorgt voor het overzicht van alle inwoners die zich inzetten?
- Hoe faciliteer je inwonersinitiatieven optimaal bij huisvesting en eventueel andere kosten?

11. Cultuur

Cultuur op en na School

Van januari t/m december 2022 zijn er 39 schoolgesprekken gevoerd. Daarbij is het Basisprogramma en Aanbod op Maat geëvalueerd, er zijn nieuwe vragen opgehaald en ingepland. Daarnaast zijn teamtrainingen geëvalueerd en ingepland en er is gewezen op het nieuwe aanbod voor deskundigheidsbevordering.

We zien een toename bij het aantal deelnemende basisscholen aan onze programma's. In het project Muziek op School, hebben 32 basisscholen (van de 33 scholen) 10 lessen per jaar ontvangen van de lokale muziekverenigingen.

Aan de erfgoedleerlijn Spoorzoekers namen 12 scholen deel en het programma van Culturele Ankers Glas hebben 4 scholen ingezet als schoolproject. Aanbod op Maat werd op 33 scholen gerealiseerd met meerdere producten en diensten, evenals 36 workshops op school vanuit gemeentelijke NPO-gelden.

In ons basisprogramma dat we aanbieden samen met de provinciale cultuuraanbieder, Kunst Centraal, namen 30 scholen deel aan het Kunstmenu, en 18 scholen aan het Cultuurprogramma, daarmee is de deelname verdubbeld.

In 2022 is op 20 scholen is een teamtraining en/of een teaminstructie gegeven. Ook is deskundigheidsbevordering gegeven voor Interne Cultuur-Coördinatoren van 13 scholen in een ICC-Atelier.

Voor VO-school De Joost is een programma met naschoolse activiteiten gemaakt en uitgevoerd in sept-dec. In juni is er een cultuurdag met diverse workshops uitgevoerd op de school.

In het naschoolse programma Doe Mee! organiseerden we als cultuurteam 27 workshops in Kedichem, Leerdam en Schoonrewoerd. Deze workshops werden heel goed bezocht, ze waren allemaal volgeboekt.

Voor bso-locaties van SKCN in Leerdam, Meerkerk, Lexmond, Schoonrewoerd en Ameide zijn 8 workshops georganiseerd.

In mei t/m juli vond de Doe mee! Proeverij plaats. In deze Proeverij hebben de kinderen in Vianen, Everdingen, Hagestein, Hoef en Haag, Lexmond, Leerbroek en Meerkerk in 18 workshops kunnen proeven aan de gratis naschoolse activiteiten vanuit gemeentelijke NPO-gelden. Het doel is om deze activiteiten te gaan vervolgen en uitbreiden in 2023.

Vanuit de subsidieregeling Cultuureducatie met Kwaliteit hebben leerkrachten in het eerste deel van schooljaar '22-'23 met een kunstvakdocent beeldende vorming voor 10 uren co-teaching in de bovenbouw gedaan. Er is een kader uitgezet voor een leerlijn keramiek en natuur-cultuur en handvaardigheid. Eveneens is vanuit CmK is voor de onderbouwgroepen een serie van themaschoolvoorstellingen met theaterles in de klas gerealiseerd voor groepen 1 t/m 4. Die zijn goed ontvangen, er is vraag naar meer.

We hebben vol ingezet op versterken en uitbreiden van het netwerk van cultuuraanbieders.

Integraal werken is verder uitgebouwd, vanuit een platform met verschillende partners, zoals Gezonde School van GGD regio Utrecht en natuur- en duurzaamheidseducatie van Stichting Duurzaam Vijfheerenlanden. Hieruit is een kader uitgezet voor een nieuwe leerlijn Natuur-Cultuur. Voor het project Opgroeien in Vijfheerenlanden is een plan gemaakt voor De Verlengde schooldag op twee scholen. Met Jeugd Actief en Bibliotheek werkten we samen aan de kinderboekenweek.

Terugkijkend op het afgelopen jaar concluderen we dat we goed ingespeeld hebben op de coronomstandigheden. Er zijn constructieve relaties opgebouwd en verstevigd. De verankering in het Sociaal Domein is zichtbaar geworden in de samenwerking in het project Opgroeien in VHL van de gemeente. Wel heeft dit gevolgen gehad voor de werkdruk.

Een knelpunt was een te krappe bezetting in uren. Over de subsidiebeschikking van Doe Mee kwam op een laat moment pas uitsluitel zodat het gemeentebrede programma pas in februari 2023 gerealiseerd kan worden. Het vooruitzicht is dat het team cultuurcoaches versterkt wordt met een nieuwe collega om de werkdruk te verlichten in 2023.

We ervaren dat de lokale poel met aanbieders overvraagd wordt. We zien een verschuiving naar inzet op van aanbieders uit de bredere regio.

Het vraagstuk dat speelt vanuit het cultuurteam is: Hoe voorkomen we dat door de toename van (NPO) programma's in gemeente Vijfheerenlanden het aanbod van lokale aanbieders, kunstvakdocenten te krap wordt.

Bijlage 1

Realisatie cijfermatige ambities 2022 welzijn

	Ambities 2022 zijn (ruimschoots)behaald
	Ambities 2022 zijn deels behaald
	Ambities 2022 zijn niet behaald

21-2-2023

Aandachtsgebied	Bereik per activiteit	Realisatie 2021	Ambitie 2022	Realisatie 2022	Inhoudelijke toelichting
Ondersteuningsteams					
Welzijnscoaching					
Individuele ondersteuning	Aantal inwoners minder dan 4 uur ondersteund			270	
	Aantal casussen meer dan 4 uur ondersteund			259	
	Totaal	200	305	529	Een ruime verdubbeling t.o.v. vorig jaar omdat het aantal hulpvragen toeneemt en onze capaciteit eenmalig is uitbereid vanuit het Coronasteunpakket.
	Aantal signalerend huisbezoeken 78+ VHL (zonder Vianen)	38	50	275	Het aantal is fors hoger dan in voorgaande jaren omdat voorheen alleen de doorverwijzingen naar de welzijnscoach zijn geteld.
	PGB Welzijn	6	8	5	Dit stopt in 2023 en is afgebouwd in 2022 omdat er vanuit de afdeling Geld & Regelzaken betere alternatieven zijn ontwikkeld. Daarom is de ambitie deels behaald.
Geld & Regelzaken					
	Aantal inwoners minder dan 4 uur ondersteund			136	
	Aantal casussen meer dan 4 uur ondersteund			154	
	Totaal	138	100	290	Het aantal is bijna verdubbeld t.o.v. vorig jaar o.a. door de energiecrisis en inflatie, de introductie van nieuwe regelingen en het aanpassen van onze dienstverlening.
	Aantal inwoners ondersteund door een vrijwilliger thuisadministratie			32	Hiervoor kunnen circa 8 vrijwilligers worden ingezet.

	Aantal bezoeken spreekuur Leerdam	149	160	225	Het aantal bezoeken is toegenomen met 50% t.o.v. vorig jaar. Het spreekuur wordt elke vrijdag van 13.00 - 15.00 uur op SoLo gehouden door 3 vrijwilligers. Clienten van Avres en Sociaal Team maken ook gebruik van het spreekuur.
	Aantal bezoekers/klanten Wijkwinkel Vianen	230	230	300	Het aantal klanten dat de Wijkwinkel dit jaar heeft geholpen is met 30% toegenomen t.o.v. vorig jaar. Ook het aantal nieuwe klanten is opvallend hoog: 142 nieuwe klanten t.o.v. 105 in 2021 (+35%). Aantal gevoerde gesprekken 2022: 1073 en in 2021: 768 (+ 40%)
	Totaal	517	490	847	Eén inwoner kan meerdere vormen van ondersteuning krijgen. Dit betekent dat het geen 847 unieke inwoners zijn.
Participatie					
Individuele ondersteuning	Aantal inwoners minder dan 4 uur ondersteund			46	
	Aantal casussen meer dan 4 uur ondersteund			54	Intensieve langdurige ondersteuningstrajecten van inwoners met een onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt zijn afgebouwd en/of overgedragen aan Avres.
	Totaal	75	65	100	Het aantal - vooral nuggers en middenklassers - is toegenomen t.o.v. vorig jaar door de laagdrempelige aanpak vanuit welzijn. In 2023 valt meedoen (participatie) onder Geld & Regelzaken.
	Uitgestroomd naar (traject voor) werk	15	19	12	In 2023 worden inwoners voor toeleiding naar werk doorverwezen naar Avres en RMT.
Collectieve ondersteuning	Trainingen		2	2	Een training is vervallen omdat potentiële deelnemers 10p1 naar werk zijn begeleid.
SamenLeven					
Individuele ondersteuning	Aantal inwoners minder dan 4 uur ondersteund			89	
	Aantal casussen meer dan 4 uur ondersteund			96	In verband met het stoppen van SamenLeven in 2023 zijn casussen in 2022 afgebouwd.
	Totaal	123	60	185	Er is een toename van het aantal hupvragen van ruim 30% t.o.v. vorig jaar. Dit komt door het overdragen van nieuwe casussen met een financiële hulpvraag van een welzijnscoach die gestopt is aan SamenLeven. De ambitie is ruimschoots behaald.
Collectieve ondersteuning	Aantal trainingen, cursussen, activiteiten en bijeenkomsten	14	12	17	De ambitie is ruimschoots behaald
	Aantal deelnemers			398	

	Vrijwilligers	30	30	52	De ambitie is ruimschoots behaald
	Flitsvrijwilligers	25	30	27	De ambitie is ruimschoots behaald
Mantelzorg					
Individuele ondersteuning	Individuele ondersteuning	295	250	730	
	Ingeschreven	1586	1585	1655	Het aantal groeit jaarlijks. Dit komt doordat het mantelzorgpunt steeds bekender wordt bij inwoners en paretens en het aanbod aansluit bij de vraag.
Collectieve ondersteuning	Collectief informatie verstrekt	1441	1500	1655	Er wordt informatie verstrekt aan alle ingeschreven mantelzorgers.
	Aantal trainingen, cursussen, activiteiten en bijeenkomsten			23	Dit aantal zal in 2023 lager zijn omdat het aanbod van mantelzorgnl verkleind, prijzen verhogen en wij geen aanbod meer aanbieden voor specifieke doelgroepen. We werken toe naar een duurzaam aanbod.
	Deelnemers collectieve ondersteuning	93	100	242	idem
	Mantelzorgwaardering	1343	1400	1655	Alle ingeschreven mantelzorgers worden gewaardeerd.
	Week van de mantelzorg	500	550	677	610 deelnemers lunch (fysiek+afhaal), 67 deelnemers waarderingsactiviteiten in de week van de mantelzorg
Frontoffice Sociaal Lokaal					
<i>Individuele ondersteuning kort</i>		956	1000	1121	Een kort contact start vaak bij de Front office en gaat daarna door naar een professional
<i>Bezoekers Sociaal Lokaal</i>		1380	3000	3000	
Voorliggende voorzieningen					
	Sociaal vervoer Vianen	350	350	370	
	aantal ritten	4800		6365	
	Activiteiten Vianen			1000	
	Activiteiten Noorderberg			250	
	Totaal			7985	
Vrijwilligerswerk					
	Nieuwe vrijwilligers	131	159	132	Dat de ambitie deels is behaald zegt iets over hoe lastig de vrijwilligersmarkt is (toelichting in hoofdstuk 8)
	Nieuwe organisaties			59	
	Online matches	342	349	449	
	Ontmoetingen		872	1123	
	Uren vrijwillige inzet		3052	5364	
	Persoonlijke koppelingen	602	40	86	

Inwonersinitiatieven	Ondersteunde initiatieven	24	21	21	
	Betrokken vrijwilligers bij initiatieven	71	50	78	

Bijlage 2: Uitkomsten Rendement Monitor Welzijn

Hieronder volgt de samenvatting van de uitkomsten van de Rendement Monitor Welzijn.

1. Verwijzers

De meeste verwijzingen komen vanuit de wijkverpleging en huisarts/POH. Dit is verklaarbaar door de focus op Welzijn op Consult (vanuit de wijkverpleging) en Recept (vanuit de huisarts/POH) in het kader van de regionale samenwerkingsagenda met VGZ. De verwachting is dat dit niet representatief is voor de gehele populatie.

2. Klantprofiel

Leeftijd

De doelgroep bestaat uit alle leeftijdscategorieën maar vooral uit ouderen (80+).

Hulpvragen

In totaal zijn er 171 hulpvragen gesteld. Dit is gemiddeld 2,3 hulpvragen per aangemelde inwoner. Te denken valt daarbij aan

Bij de meeste casussen is er sprake van één of meerdere kenmerken (gemiddeld 1,4 per casus). Dit is een indicatie voor complexiteit.

Hulpvragen van meest naar minst voorkomend:

- 32 hulpvragen richten zich op **praktische ondersteuning**,
- 28 op het **omgaan met ingrijpende gebeurtenissen**,
- 27 op **eenzaamheid**,
- 22 op **dagbesteding en zingeving**,
- 15 op **(overbelaste) mantelzorger(s)**,
- 15 op **milde psychische/psychosociale klachten**,
- 11 op **financiën en administratie**,
- 10 op **leefstijl en gezondheid**,
- 7 op **(vrijwilligers)werk**,
- 4 op **huisvesting**.

Kenmerken

Bij de aangemelde inwoners is sprake van gemiddeld sprake van 1,4 kenmerken en/of (vermoedens van) een diagnose te weten

- Bij 40 inwoners is sprake van een **lichamelijke beperking**,
- bij 28 van **psychische kwetsbaarheid**,
- 10 met **dementie**,
- 7 met **NAH**,
- 6 waarbij sprake is van **gezinsproblematiek**,
- 5 met een **verstandelijke beperking**,
- 4 waarbij een **taalbarrière speelt**,
- 3 met **Parkinson** en
- 3 met een **verslaving**.

Opvallend is dat er geen relatie lijkt te zitten tussen het aantal hulpvragen en het aantal kenmerken. Bij de inwoner met 7 hulpvragen was sprake van 1 kenmerk, bij verschillende inwoners met 3 en 2 hulpvragen speelden geen van de kenmerken een rol en bij een inwoner met 1 hulpvraag was sprake van 4 kenmerken, terwijl bij andere inwoners met 1 hulpvraag er sprake was van geen van de kenmerken.

Interventieprofiel

Gemiddeld zijn 3,4 interventies per casus ingezet.

Effectmeting

Positieve gezondheid

Bij de start en aan het einde van het traject zijn de 6 pijlers van positieve gezondheid gescoord. De verandering in ervaren positieve gezondheid is weergegeven in:

- Geen inzet op deze dimensie
- Sterk verbeterd
- Verbeterd
- Klein beetje verbeterd
- Gelijk gebleven
- Verslechterd
- Sterk verslechterd

Het verschil bij start en einde van het traject is weergegeven in het dashboard. Om gemiddeld weer te kunnen geven zijn bovenstaande termen omgezet naar cijfers. Geen inzet op deze dimensie is hierin niet meegenomen. Voor de andere weergaven is een puntensysteem van +5 (sterk verbeterd) tot -5 (sterk verslechterd) aangehouden. Gemiddeld is de ervaren positieve gezondheid met 2,0 punten toegenomen. Dat wil zeggen dat er sprake is van een score tussen klein beetje verbeterde en verbeterde ervaren positieve gezondheid. De gemiddelde toename in score valt relatief laag uit door de nagenoeg gelijk gebleven ervaren score op het gebied van lichaamsfuncties.

De positieve gezondheid neemt per casus per dimensie gemiddeld toe met 2 punten (op een 10 punt schaal). De toename per dimensie van veel naar weinig is:

- Bij de pijler **Kwaliteit van leven** is de grootste toename te zien, gemiddeld 2,4 punten.
- Daarna volgt **Mentaal welbevinden** met gemiddeld 2,1 punten toename.
- De pijler **Meedoen** laat een gemiddelde toename van 2,0 zien.
- Gevolgd door **Zingeving** met 1,9 punten.
- **Dagelijks functioneren** is gemiddeld met 1,6 punten toegenomen.
- De laagste toename is te zien op de pijler **Lichaamsfuncties** met een gemiddelde toename van 0,4. Dit is te verklaren omdat hier niet op wordt ingezet vanuit welzijn.

Conclusie: De positieve gezondheid neemt behoorlijk toe (met 20%) op de meeste dimensies (5 van de 6).

Verwachte besparingen

De verwachte besparingen zijn berekend aan de hand van een landelijke prijslijst. Met deze prijslijst is een inschatting gemaakt van de kosten die gemaakt zouden zijn gedurende het welzijnstraject als

een welzijnscoach niet betrokken zou zijn geweest. Door deze berekening krijgen we inzicht in de totale besparing van een welzijnstraject, waarbij overbruggingskosten en kosten voor de inzet van een welzijnscoach van de ingeschatte besparing zijn afgetrokken. Van overbruggingskosten is bijvoorbeeld sprake wanneer er kosten gemaakt worden voor wijkverpleging en dagbesteding wanneer een verpleeghuisopname een aantal maanden uitgesteld wordt.

Netto besparingen

- De totale besparing na aftrek van overbruggingskosten over 74 casussen komt op €224.154,-.
- Gemiddeld gaat het om een netto besparing van €2.092,- per casus.

De ingeschatte besparingen zijn per wet inzichtelijk gemaakt. De bruto besparingen zijn als volgt verdeeld over de wetten:

Wetten	Zvw	Wmo	WIZ	Jeugdwet	Participatiewet/overige gemeente	Maatschappij
Totale bruto besparing	€ 50.990	€ 93.328	€ 83.384	€ 9.000	€ 152	€ 35.722
Gemiddelde bruto besparing per casus	€ 689	€ 1.261	€ 1.127	€ 122	€ 2	€ 483

De netto besparingen zijn als volgt verdeeld over de wetten:

Wetten	Zvw	Wmo	WIZ	Jeugdwet	Participatiewet/	Maatschappij
Totale netto besparing	€ 38.055	€ 74.855	€ 83.384	€ 8.652	€ -150	€ 19.385
Gemiddelde netto besparing per casus	€ 514	€ 1.012	€ 1.127	€ 117	€ -2	€ 262

Het verschil tussen bruto en netto besparing bij de Zorgverzekeringswet kan verklaard worden omdat in een aantal casussen sprake was van zorg mijdend gedrag. Door de inzet van de welzijnscoach zijn inwoners gemotiveerd om zorg die nodig was te accepteren.

In de Wet maatschappelijke ondersteuning zijn zowel de bruto als de netto besparingen hoog. Dit is te verklaren, omdat er in veel casussen 0^e lijns ondersteuning ingezet is in plaats van 1^e lijns ondersteuning zoals dagbesteding of begeleiding. Ook zijn de kosten voor inzet van sociaal team berekend onder de Wmo. In veel casussen zou het sociaal team ingezet zijn als de hulpvraag niet door een welzijnscoach zou zijn opgepakt.

In de Wet langdurige zorg zijn de bruto en netto besparingen gelijk. Dit kan verklaard worden omdat er vanuit een welzijnstraject geen mogelijkheid is om Wlz zorg in te zetten, waardoor er geen kosten gerealiseerd zijn in het kader van Wlz.

In de Jeugdwet is een lage besparing gerealiseerd. Dit komt omdat er geen ondersteuningsvragen zijn doorverwezen voor kinderen of jongeren onder de 18 jaar.

Conclusie: Met de inzet van welzijn wordt bespaard op alle wetten maar het meest op de Wlz en Wmo.

Bijlage 3: Klantverhalen

Verhaal 1 Abdel (SamenLeven, Geld & Regelzaken en participatie)

Abdel is zijn baan als Kok in een all you can eat restaurant kwijt geraakt. Hij heeft 18 jaar gewerkt voor deze werkgever. Door Corona heeft de werkgever zijn restaurant moeten minimaliseren, waardoor hij meer dan de helft van zijn personeel moest ontslaan. Ook Abdel moest afscheid nemen.

Abdel is getrouwd met Aisha. Zij hebben 4 kinderen van 15, 12, 8 en 6 jaar. Hij spreekt redelijk Nederlands. Omdat Abdel sinds 4 maanden geen werk meer heeft, heeft hij de zorg voor de kinderen voor een groot deel van zijn vrouw overgenomen en helpt hij mee in het huishouden. Ook al heeft hij lichamelijke klachten, hij voelt dit als zijn verplichting. Aisha werkt in de zorg als helpende. Omdat het inkomen minder is geworden, heeft Aisha geregeld dat zij tijdelijk meer kan werken en meer avond- en weekenddiensten heeft.

Het Sociaal Team heeft de welzijnscoach ingeschakeld om met Abdel samen te kijken naar andere werkmogelijkheden. Hij is al bijna 4 maanden bezig om werk te zoeken, helaas wordt hij iedere keer afgewezen. Dit demotiveert hem en heeft invloed op het hele gezin.

De welzijnscoach heeft een aantal gesprekken gevoerd met Abdel. Tijdens deze gesprekken zijn er meerdere problemen duidelijk geworden. Abdel heeft het ontslag nog niet kunnen verwerken, hij voelt zich niet goed bejegend door zijn werkgever en piekert de hele dag door. Hij heeft hier mentale en lichamelijke klachten aan overgehouden.

Hij beweegt minder en is in een paar maanden tijd bijna 10 kilo aangekomen. Ook heeft hij relatieproblemen met Aisha. Aisha vindt dat Abdel niet voldoende doet om weer te gaan werken. Omdat Abdel de financiële situatie niet meer overziet, zijn er betalingsachterstanden ontstaan. Aisha is niet op de hoogte van deze achterstanden. Als zij hier achter komt, ontstaat er een grote ruzie. De welzijnscoach helpt Abdel en Aisha met het treffen van betalingsregelingen en bespreekt met hen hoe zij samen hun financiële situatie weer onder controle kunnen krijgen.

De welzijnscoach heeft 2 trajecten ingezet.

- 1^e traject gaat over de coaching op het mentale welzijn
- 2^e traject gaat over de sollicitatieondersteuning

De welzijnscoach voert gesprekken over zijn lichamelijke- mentale klachten. Hij krijgt tips en tools aangereikt. Nu gaat Abdel elke ochtend en avond een half uur wandelen, zodat hij thuis even weg is en in beweging komt. Hij stuurt de welzijnscoach een appje als het gelukt is om te gaan wandelen.

Daarnaast geeft de welzijnscoach sollicitatietraining. De welzijnscoach gaat met Abdel op zoek naar zijn talenten en interesses. Als duidelijk is wat Abdel wil en kan doen, wordt er naar passende functies gezocht. Er wordt gekeken naar de voor- en nadelen bij het uitvoeren van de geselecteerde functies. De welzijnscoach ondersteunt Abdel in zoeken van vacatures, het opstellen van een CV en sollicitatiebrief en uiteindelijk geeft ze adviezen voor het voeren van een sollicitatiegesprek.

De welzijnscoach heeft Abdel geholpen om in te zien dat hij zijn kwaliteiten en vaardigheden ook kan inzetten in een andere setting. Abdel kwam erachter dat hij niet meer als kok wilde werken in een drukke horecabaan. Maar de functie als kok vindt hij nog steeds leuk. Zodoende heeft hij zich gericht op maatschappelijk betrokken organisaties, bedrijfsrestaurants etc.

Abdel gaat naar verschillende sollicitatiegesprekken en uiteindelijk krijgt hij een fulltime baan bij een bedrijfsrestaurant als hoofd kok met een goed salaris.

Positieve gezondheid

<u>Pijler positieve gezondheid</u>	<u>Verskil bij start en afronden traject welzijnscoach</u>
Kwaliteit van leven	Sterk Verbeterd
Meedoen	Sterk verbeterd
Zingeving	Verbeterd
Mentaal welbevinden	Verbeterd
Dagelijks functioneren	Sterk verbeterd
Lichaamsfuncties	Verbeterd

Berekening besparingen gedurende het ondersteuningstraject van 8 maanden

Bespaarde kosten

8 maanden WW uitkering	€ 13.600
------------------------	----------

Gemaakte kosten

Inzet welzijnscoach 40 uur á €65,-	€ 2.600
------------------------------------	---------

4 betalingsregelingen	€ 180
-----------------------	-------

Totaal bespaard	€ 10.820
------------------------	-----------------

Verhaal 2 Marja (welzijnscoaching, mantelzorgondersteuning en vrijwilligerspunt)

Met diverse klachten (stijve nek, slecht slapen, somberheid) bezoekt Marja de huisarts. Marja laat zich ontvallen dat het thuis steeds stressvoller wordt. Het geheugen van haar man laat hem steeds vaker een beetje in de steek. Ze voelt zich meer en meer zijn mantelzorger. Ze doet het met liefde, maar de laatste maanden wordt het steeds zwaarder. Er komen steeds minder mensen over de vloer en ook gaan ze er steeds minder samen op uit.

De huisarts onderzoekt Marja en begrijpt al snel dat de klachten geen lichamelijke oorzaken hebben, maar meer met haar situatie te maken hebben. De huisarts verwijst haar door naar de welzijnscoach.

De welzijnscoach komt bij Marja en haar man thuis voor een gesprek. Marja voelt zich opgelucht dat ze haar zorgen kan delen. Marja geeft aan dat ze niet veel mensen heeft om een beroep op te doen. Ze vertelt dat ze behoefte heeft om er af en toe gewoon eens uit te gaan, maar zich dan zorgen maakt over haar man. Kan hij wel zo lang zonder haar? Raakt hij niet in paniek als ze er niet is? Haar man vindt het heerlijk om te wandelen maar Marja is bang dat hij verdwaalt. Toch ziet ze ook dat het zo niet verder kan gaan. Ze zegt dat ze steeds vaker geïrriteerd reageert en zich hierover vervolgens schuldig voelt. Ook vertelt Marja dat ze steeds meer taken van haar man overneemt.

De welzijnscoach onderzoekt met mevrouw wie ze in haar omgeving om hulp kan vragen en bespreekt hoe ze dat zou kunnen aanpakken. Een buurvrouw blijkt bereid om een oogje in het zeil te houden. Ook is er een goede vriendin die mevrouw al een paar keer heeft gevraagd om te komen lunchen. De welzijnscoach bespreekt de optie om een vrijwilliger bij haar man in te zetten, zodat Marja af en toe even weg kan en meneer met de vrijwilliger een praatje kan maken en met hem kan aansluiten bij een wandelgroep in de buurt. De welzijnscoach gaat kijken binnen haar netwerk, haar team en de website van VHLvoorelkaar.

Ook vertelt de welzijnscoach over MantelzorgVHL en de mogelijkheden die zij hebben om Marja te kunnen ondersteunen. Individueel of via groepsactiviteiten of lotgenotencontact.

Er wordt een vrijwilliger gevonden die één keer in de twee weken een paar uur bij haar man is en met hem gaat wandelen, zodat Marja iets voor zichzelf kan gaan doen. Ze merkt dat dit haar een beetje lucht geeft en ze elkaar weer wat meer te vertellen hebben. Mevrouw meldt zich aan bij MantelzorgVHL en schrijft zich in voor de workshop Blijf in Balans. De welzijnscoach attendeert mevrouw op het Alzheimercafé. Hier doet mevrouw kennis op over het zorgen voor iemand met geheugenproblematiek. Marja krijgt weer vertrouwen in zichzelf en ziet meer mogelijkheden haar man te stimuleren dingen zelf te doen.

Positieve gezondheid

<u>Pijler positieve gezondheid</u>	<u>Verschil bij start en afronden traject welzijnscoach</u>
Kwaliteit van leven	Verbeterd
Meedoen	Klein beetje verbeterd
Zingeving	Verbeterd
Mentaal welbevinden	Sterk verbeterd
Dagelijks functioneren	Gelijk gebleven
Lichaamsfuncties	Sterk verbeterd

Berekening besparingen gedurende het ondersteuningstraject

Bespaarde kosten

2 dagen dagbesteding per week voor 6 maanden	€ 1.567
Milde zorg huisarts	€ 124
Regiotaxi	onbekend

Gemaakte kosten

Inzet welzijnscoach 5 uur á €65,-	€ 325
-----------------------------------	-------

Totaal bespaard € 1.366

Wanneer een dreigend overbelaste mantelzorger niet vroegtijdig wordt gesignaleerd is er een groot risico dat de mantelzorger ernstig overbelast wordt en uitvalt. In dit scenario zou er sprake zijn van nog hogere kosten. Mevrouw zou dan niet meer in staat zijn om meneer door de dag te begeleiden, waarvoor extra dagbesteding nodig zou zijn. Ook zou mevrouw niet in staat zijn om zelf het huishouden te kunnen doen. Daarnaast zou ze vanwege haar toenemende lichamelijke klachten vaker bij de huisarts komen en waarschijnlijk in gesprek gaan met de POH-GGZ om in kaart te brengen hoe zij haar situatie weer onder controle kan krijgen.

De kosten hiervoor zijn als volgt:

Bespaarde kosten bij escalatie

Extra inzet dagbesteding 3 dagdelen per week voor 6 maanden	€ 4.846
Huishoudelijke ondersteuning	€ 1.271
Extra inzet huisarts (incl. POH-GGZ)	€ 1.620

Totaal bespaard bij escalatie € 7.737

Verhaal 3 Meneer Bakker (welzijnscoaching en mantelzorgondersteuning)

De POH-GGZ van een huisartsenpraktijk in Meerkerk zoekt contact met de welzijnscoach. Nu ze steeds vaker samenwerken vraagt ze zich af of de welzijnscoach ook bij deze meneer een rol kan spelen. Het gaat om meneer Bakker. De POH-GGZ is al een jaar regelmatig in gesprek met deze meneer. Ze merkt dat hij nog niet zonder deze gesprekken kan, maar door haar volle agenda wordt het steeds lastiger om afspraken in te blijven plannen met deze meneer.

Meneer Bakker is 70 jaar oud. Ruim een jaar geleden is hij zijn vrouw verloren na een kort ziekbed. Meneer heeft 1 dochter, 1 zoon en een aantal kleinkinderen in de tienerleeftijd.

De POH-GGZ heeft maandelijks een gesprek meneer Bakker in het kader van rouwverwerking. Ze bespreekt met de welzijnscoach dat meneer naar haar idee een beetje blijft hangen in het verlies en in de gesprekken niet echt verder komt. Ze legt aan de welzijnscoach voor of het mogelijk is om voor deze meneer een maatje/vrijwilliger of een professionele rouwtherapeut te zoeken.

De welzijnscoach gaat in het gesprek met meneer Bakker. In dit gesprek blijkt dat hij meer dan voldoende sociale contacten heeft. Ook wordt duidelijk dat hij behoorlijk leunt op zijn dochter. Meneer verteld dat hij veel kennissen in de buurt heeft waar hij regelmatig langs gaat. Hij gaat 2x per week naar de zorgboerderij voor dagbesteding. Zo is hij iedere dag op pad en ziet hij meestal verschillende mensen op een dag. Toch voelt hij zich eenzaam. Wanneer hij dit gevoel heeft is zijn oplossing om zijn dochter te bellen en te vragen of hij mag komen eten of langs mag komen.

De welzijnscoach is, na goedkeuring van meneer, ook in gesprek gegaan met zijn dochter. Uit het gesprek komt naar voren dat zij een overbelaste mantelzorger is. Ze geeft aan dat ze de laatste tijd veel hoofdpijn heeft en steeds slechter slaapt. Ze heeft zich de laatste weken een aantal dagen ziek gemeld op haar werk, omdat het niet lukte om aan het werk te gaan. Ze wil haar vader niet laten vallen, maar ze vind het best zwaar dat hij zo op haar leunt. De welzijnscoach bespreekt dat zij dit patroon in stand houdt door steeds op zijn vraag in te gaan. Dochter reageert dat zij niet weet hoe ze dit anders kan doen. Het lukt haar niet om niet direct te reageren op een telefoontje van haar vader. De welzijnscoach geeft aan dat het belangrijk is dat dochter goed voor zichzelf zorgt en stelt voor om haar in contact te brengen met de welzijnscoach die gespecialiseerd is in mantelzorgondersteuning, zodat zij mevrouw kan helpen bij het leren aangeven van haar grenzen en met haar kan bekijken hoe ze de zorg voor haar vader als minder zwaar kan gaan ervaren. Dochter vindt het fijn als zij hierin ondersteund kan worden.

De welzijnscoach kijkt met meneer Bakker wat de momenten zijn dat hij zich eenzaam voelt en wat hij dan kan doen. Zijn vrouw was altijd thuis, dus hij mist haar als hij alleen thuis is. Dit is de reden dat hij zoveel mogelijk weg wil zijn, hij vlucht als het ware voor de stilte in huis. De welzijnscoach kijkt met meneer wat hij kan doen om het in huis wat gezelliger te krijgen als hij alleen thuis is en hoe hij afleiding kan zoeken als hij zich alleen voelt. Ook bespreekt ze met meneer wat hij kan doen

als zijn dochter vaker zal zeggen dat hij niet langs kan komen als hij daarom vraagt. Meneer pakt zijn oude hobby, puzzelen, weer op en zet de tv aan als het te stil is om hem heen. Dit helpt hem meestal door de vervelende momenten heen.

Positieve gezondheid

<u>Pijler positieve gezondheid</u>	<u>Verschil bij start en afronden traject welzijnscoach</u>
Kwaliteit van leven	Verbeterd
Meedoen	Gelijk gebleven
Zingeving	Verbeterd
Mentaal welbevinden	Verbeterd
Dagelijks functioneren	Verbeterd
Lichaamsfuncties	Gelijk gebleven

Berekening besparingen gedurende het ondersteuningstraject

Bespaarde kosten

Milde zorg huisarts meneer Bakker	€ 187
Zware zorg huisarts dochter	€ 810
Inzet welzijnscoach 11 uur á €65,-	€ 715

Totaal bespaard	€ 282
------------------------	--------------

Verhaal 4 Mevrouw San (mantelzorgondersteuning en Geld & Regelzaken)

Mevrouw San wordt via het sociaal team aangemeld bij Welzijn Vianen. Het sociaal team is betrokken bij haar zoon. De medewerker van het sociaal team heeft gesignaleerd dat er bij mevrouw sprake is van overbelasting. Mevrouw heeft een migratieachtergrond en zorgt voor diverse familieleden waarbij sprake is van autisme, verslavingsproblematiek, chronische ziekte en psychiatrische kwetsbaarheid. Hulpvraag bij doorverwijzing naar de welzijnscoach/mantelzorgondersteuner is gericht op terugdringen mentale overbelasting.

De mantelzorgondersteuner is met mevrouw in gesprek gegaan. De eerste gesprekken liepen moeizaam, mevrouw vond het lastig om open te zijn. Na een aantal gesprekken, waarin vooral gericht wordt op het opbouwen van een vertrouwensband, verteld mevrouw steeds meer over waar zij tegenaan loopt. Ze verteld dat ze grote zorgen heeft over haar zoon, waarbij sprake is van autisme en een gameverslaving. Ook zorgt ze voor haar vader, die bij het gezin inwoont. Door ernstige hartklachten heeft hij veel hulp nodig. Mevrouw blijkt zich grote zorgen te maken over haar familieleden en ervaart grote belasting door de vele regeltaken. Ze vindt het moeilijk om de eigen grenzen aan te geven en voelt een groot appel om familieleden te ondersteunen. Ze ervaart hierbij weinig tot geen wederkerigheid en dankbaarheid. De migratie achtergrond van mevrouw speelt een significante rol in de problemen die ze ervaart.

Door de gesprekken die de mantelzorgondersteuner met mevrouw voert ervaart ze opluchting en erkenning. Ze realiseert zich dat zelfzorg belangrijk is om de zorg voor haar naasten vol te kunnen houden. Aan de hand van de pijlers van positieve gezondheid geeft mevrouw aan welke levensgebieden voor haar prioriteit hebben om aan te werken. Mevrouw heeft COPD. De huisarts heeft al meerdere keren bij haar aangegeven dat bewegen en goede voeding belangrijk zijn, maar het is haar niet eerder gelukt om hierin verbetering in aan te brengen. Met behulp van de mantelzorgondersteuner maakt ze een plan om te gaan sporten en voor gezondere voeding te zorgen.

Doordat de mantelzorgondersteuner inspeelt op de eigen regie en een luisterend oor biedt, openbaart mevrouw na een aantal gesprekken de breedte van de problematiek waar zij mee zit. Dan blijkt dat de ervaren overbelasting ook veroorzaakt wordt door financiële zorgen. Mevrouw heeft schulden gemaakt in de zorg voor familieleden en familie neemt geen financiële verantwoordelijkheid waardoor de schulden oplopen. Mevrouw vindt het moeilijk om financiële steun te vragen uit haar bredere sociale netwerk.

Gesprekken met de welzijnscoach helpen mevrouw om samen haar zus één van de familieleden te overtuigen geen budget overstijgende uitgaven meer te doen. Daarnaast accepteert mevrouw een doorverwijzing naar Geld & Regelzaken voor hulp bij het op orde krijgen van haar financiën. Met een collega van SamenDoen wordt een plan gemaakt voor een financieel gezondere toekomst.

Positieve gezondheid

<u>Pijler positieve gezondheid</u>	<u>Verschil bij start en afronden traject welzijnscoach</u>
Kwaliteit van leven	Verbeterd
Meedoen	Verbeterd
Zingeving	Klein beetje verbeterd
Mentaal welbevinden	Verbeterd
Dagelijks functioneren	Verbeterd
Lichaamsfuncties	Klein beetje verbeterd

Berekening besparingen gedurende het ondersteuningstraject

Bespaarde kosten

Inzet sociaal team	€ 450
Problematische schulden	€53.969

Gemaakte kosten

Inzet welzijnscoach 12 uur	€ 780
Milde zorg huisarts	€ 83

Totaal bespaard	€53.556
------------------------	----------------

Verhaal 5 Saliha (SamenLeven, participatie, Geld & Regelzaken en vrijwilligerspunt)

Saliha woont samen met haar man Fatih in wijk West in Leerdam. Ze is op 19- jarige leeftijd getrouwd met Fatih en wegens gezinshereniging is ze 15 jaar geleden naar Nederland verhuisd. Het echtpaar heeft 2 kinderen. Saliha en Fatih beheersen de Nederlanders taal redelijk.

De huisarts heeft de welzijnscoach ingeschakeld. Hij vermoedt dat Saliha een verstandelijke beperking heeft en vraagt de welzijnscoach hulp om met Saliha in gesprek te gaan over een dagbesteding, ondersteuning bij financiën, het accepteren van de situatie met haar kinderen en omgaan met tegenslagen, kortom de multi-problematiek die het gezin ervaart.

In het eerste gesprek dat de welzijnscoach met Saliha heeft wordt duidelijk dat haar man een WW-uitkering heeft. Hij wil graag werken, maar het lukt hem niet om een baan te vinden. Het gezin leeft van een minima inkomen. Het echtpaar heeft een huurachterstand van €3.000 en een betalingsachterstand van €1100 euro aan Eneco. De welzijnscoach schakelt direct de voedselbank in. De zorgen die Saliha heeft over hoe zij de boodschappen moet betalen zijn hiermee weg.

Naast de financiële zorgen, zijn er zorgen over de kinderen. De oudste heeft een licht verstandelijke beperking, veel van de begeleiding voor haar dochter komt neer op de schouder van Saliha. Door de corona maatregelen heeft ze veel van school gemist en daardoor met name op sociaal gebied stappen teruggedaan. Ze heeft begeleiding nodig bij het spelen met leeftijdsgenoten, is moeilijk te stimuleren om iets te ondernemen en overgangsmomenten zijn moeilijk voor haar. Wanneer ze uit school komt is er veel strijd en voor Saliha zijn deze momenten zwaar. Het lukt haar niet om haar dochter positief te benaderen, hierdoor komt het gezin in een negatieve spiraal.

Tijdens de gesprekken met de welzijnscoach verteld Saliha dat haar moeder 6 maanden geleden overleden is aan corona. Ze heeft veel verdriet omdat ze niet bij de uitvaart van haar moeder kon zijn. Saliha deed veel met en voor haar moeder. Nu haar moeder er niet meer is, komt Saliha het huis bijna niet meer uit en ligt veel in bed. Saliha geeft aan dat ze eenzaam is. Ze voelt zich niet gezien en gehoord door haar partner en haar vriendinnen.

De laatste tijd kan ze zich niet goed concentreren, heeft last van stressklachten, huilbuien en paniekaanvallen. Ze eet en slaapt slecht waardoor ze een kort lontje heeft. Ze heeft het idee dat de kinderen hieronder lijden. De waarom vraag blijft in haar hoofd rondgaan. Waar heb ik dit aan verdiend? Ze voelt alsof ze aan het verdrinken is. Saliha is enorm boos, wanhopig en weet niet meer hoe ze zichzelf, haar huwelijk en de kinderen uit het dal kan krijgen.

Saliha vindt het moeilijk om over haar gevoel te praten. Ze ziet emoties altijd als een zwakte. Tijdens de coaching gesprekken met de Welzijnscoach komt ze tot de bewustwording dat het juist belangrijk is om contact te maken met haar gevoel. Zo komt ze er uiteindelijk achter dat haar negatieve benadering van situaties invloed heeft op hoe ze met de mensen om haar heen omgaat. Samen met de Welzijnscoach zet ze een gedragsverandering in gang. Ook ziet ze in dat veel thuis zijn en in bed liggen haar niet helpt om zich beter te gaan voelen. Saliha start met een training Oerkracht waarbij de leert om de gedragsverandering die ze in gang heeft gezet vol te houden.

Er wordt een vrijwilliger geregeld die één keer per week langskomt voor financieel administratieve ondersteuning. Er worden betalingsregelingen getroffen met de schuldeisers. Verder worden

minima regelingen en Stichting Leergeld aangevraagd voor de kinderen. De vrijwilliger leert de man van Saliha om de administratie bij te houden.

Op verzoek van Saliha treedt de Welzijnscoach op als bemiddelaar tussen haar en haar partner. Ze geeft tips en adviezen over 'gezond communiceren' en empathisch luisteren.

Daarnaast stimuleert ze Fatih om te helpen bij de opvoeding van de kinderen en geeft hem tips om effectief te solliciteren. Eén voor één worden de obstakels en beren op de weg door Saliha, met ondersteuning van de Welzijnscoach, uit de weg geruimd.

De welzijnscoach bespreekt, na afstemming met een jeugdprofessional van het sociaal team, de optie om ondersteuning in de begeleiding van de kinderen in te zetten, zodat Saliha iets creatiefs voor zichzelf kan gaan doen of goed uitrust. Een vrijwilliger wordt twee keer per week ingezet als de kinderen uit school komen. Zij doet leuke activiteiten met de kinderen. Saliha gaat dan naar het Kookcafé in Dialoog om sociale contacten op te bouwen. Er ontstaat een duurzame relatie: ze raakt bevriend met Natascha. Samen gaan ze wandelen en oefenen de Nederlandse taal. Tevens ontmoet ze bij het Kookcafé mensen die zich ook eenzaam voelen. Ze voelt zich gezien en gehoord door de groep.

Volgende maand gaat Saliha taallessen volgen en Fatih is vorige week gestart met werken bij de chocoladefabriek in Leerdam.

Positieve gezondheid

<u>Pijler positieve gezondheid</u>	<u>Verschil bij start en afronden traject welzijnscoach</u>
Kwaliteit van leven	Sterk verbeterd
Meedoen	Sterk verbeterd
Zingeving	Verbeterd
Mentaal welbevinden	Verbeterd
Dagelijks functioneren	Sterk verbeterd
Lichaamsfuncties	Verbeterd

Berekening besparingen gedurende het ondersteuningstraject

Bespaarde kosten

Zware zorg huisarts	€ 1.620
Individuele begeleiding klasse 1	€ 2.197
2 maanden WW uitkering	€ 3.400
Jeugdhulp	€ 1.950

Gemaakte kosten

Inzet welzijnscoach 43 uur á €65,-	€ 2.795
Inzet sociaal team 1 uur á €75,-	€ 75
2 betalingsregelingen	€ 90

Totaal bespaard	€ 6.207
------------------------	----------------